

Úcta k rodičom

**Biblický sprievodca k obnoveniu úcty
a jednoty medzi generáciami**

Vasile Filat

Chişinău 2025

OBSAH

Úvod.....	5
Prečo si máš ctiť svojich rodičov? Správna motivácia	7
Ako si Pán Ježiš Kristus ctil svojich rodičov?	15
Aké sú limity poslušnosti rodičom?	23
Ako sa máme starať o svojich rodičov?	31
Aké sú dôsledky neposlušnosti rodičom?.....	39
Ako si ctiť rodičov v ich starobe aj v posledných dňoch ich života?.....	49
Ako si ctiť rodičov, ktorí morálne aj duchovne zlyhali?.....	57
Ako prejaviť úctu k rodičom po ich smrti?	65
Riešenie konfliktov medzi deťmi a rodičmi	73
Záver	83

Úvod

Ctiť si rodičov je prvé z tých Božích prikázaní Desatora, ktoré sa týkajú našich vzťahov s ľuďmi. Ak sa niekto nenaučí prejavovať rešpekt a úctu k svojim rodičom, pre takého človeka bude extrémne ťažké prejaviť úctu a rešpekt k iným autoritám a podriaďiť sa im. Tu totiž ide o zásadný koncept vzťahov, ktorý je kľúčový pre dlhý, šťastný a požehnaný život človeka na tejto zemi.

Neraz sa stáva, že naše deti zamestnáme mnohými aktivitami či už v škole, doma, rôznymi hudobnými a športovými krúžkami, ale často zanedbáme učiť ich veci, na ktorých najviac záleží: ako si ctiť svojich rodičov. Mnohí dospeli, keď sú k sebe úprimní, tak pripustia, že plne neuchopili hlboký význam tohto Božieho prikázania.

Práve toto ma podnietilo napísať kurz, ktorý môže byť použitý v našich rodinách, je vhodný aj pre vyučovanie detí v táboroch, v cirkevnom zbore, na rôznych detských kluboch, športových kluboch či na iných podujatiach. Verím tomu, že ak by sa nám podarilo tento kurz zaradiť aj do školských osnov, bude to veľkým prínosom pre celú spoločnosť.

Do tohto kurzu sú zaradené mnohé biblické texty, ktoré pojednávajú na danú tému a preto je dobré, ak budeš mať počas tohto štúdia poruke svoju Bibliu. Chcem ťa povzbudiť aby si počas štúdia na vyznačené miesta zapísal/a svoje odpovede na dané otázky. Aj keby si sa k tomu už nevrátil/a, už samotné písanie a formulovanie odpovedí ti pomôže porozumieť veciam a premýšľať nad týmito dôležitými pravdami. Týmto spôsobom rozvíjaš svoje biblické myslenie a keď nastanú životné situácie, ktoré sa budú týkať tejto oblasti života, tieto pravdy sa ti vtedy vynoria v mysli a svätý Duch si ich použije na to, aby ťa viedol tak, aby si v týchto životných situáciách jednal/a správne.

Pre rodičov, ktorí tento kurz študujú spolu so svojimi deťmi bude toto štúdium obrovským prínosom. Porozumenie a aplikácia týchto princípov prinesie radosť do ich vzájomných vzťahov, ovplyvní to aj iné vzťahy a prinesie zmenu k lepšiemu celej našej spoločnosti. Nech nám Pán Boh v tomto pomáha!

Prečo si máš ctiť svojich rodičov? Správna motivácia.

Úcta k rodičom je základnou a podstatnou podmienkou pre šťastný a dlhý život na zemi. V našej dobe, predovšetkým v našom takzvanom Západnom svete, sa rodičom nedostáva úcta, rešpekt a poslušnosť ich detí v takej miere, ako to vyžaduje Božie slovo. Dôvodov k tomu je mnoho ale dôsledky sú bolestivé: zasahujú deti, rodičov i starých rodičov. Tento neblahý vplyv sa opakuje a zintenzívňuje naprieč generáciami ako taký životný cyklus. Je smutné, že takýto model života ovplyvnil aj myslenie mnohých kresťanov, ktorí čelia rovnakým dôsledkom tohto vplyvu. V tejto lekcii chceme preskúmať aké sú správne, či vhodné motivácie, ktoré by mali viesť deti k tomu, aby si ctili svojich rodičov.

1. Starostlivo prečítaj dolu uvedené prikázanie z Desatora a v texte zakrúžkuj každú zmienku o rodičoch. Podčiarkni slová, ktoré hovoria o tom, ako by sa deti mali správať ku svojim rodičom.

Exodus 20,12:

Cti svojho otca a svoju matku, aby si dlho žil v krajine, ktorú ti dá Hospodin, tvoj Boh!

2. Čo zahrňuje či obsahuje tento príkaz?

3. Aká by mala byť motivácia pre deti, aby poslúchali tento Boží príkaz?

4. Prečítaj biblické texty, ktoré sú uvedené dolu pod týmto bodom a znova zakrúžkuj všetky zmienky o rodičoch. Podčiarkni všetky slová, ktoré hovoria o tom, ako by sa deti mali správať ku svojim rodičom. Za každým textom napíš, čomu sa učíš o úcte detí k rodičom.

Efezským 6,1-3.

1 Deti, poslúchajte svojich rodičov v Pánovi, lebo tak je to spravodlivé.

2 Cti svojho otca a svoju matku — to je prvé prikázanie s prisľúbením —

3 aby sa ti dobre vodilo a dlho si žil na zemi.

Príslovia 1,8-9.

8 Syn môj, počúvaj otcovo napomenutie a nepodceňuj matkino poučenie,

9 lebo oni sú pôvabným vencom na tvojej hlave a náhrdelníkom na tvojom krku.

Príslovia 3,1-2.

1 Syn môj, nezabudni na moju náuku a tvoje srdce nech dodržiava moje príkazy,

2 lebo ti predĺžia dni a roky života a pridajú ti pokoj.

Príslovia 4,20-22.

20 Syn môj, dávaj pozor na moje slová, nakloň svoje ucho k mojim výrokom!

21 Nespúšťaj ich z očí, chráň si ich v hĺbke srdca.

22 Veď sú životom pre tých, čo ich nachádzajú, sú zdravím pre celé ich telo.

Príslovia 15,5.

5 Blázon pohŕda otcovou výchovou, kto však prijíma pokarhanie, koná rozumne.

Marek 7,5-13.

5 Preto sa ho farizeji a zákonníci spýtali: „Prečo tvoji učenici nedodržiavajú tradície starších a jedia chlieb nečistými rukami?“

6 On im odpovedal: „Dobre o vás pokrytcoch prorokoval Izaiáš, ako je napísané: Tento ľud ma ctí perami, ale jeho srdce je odo mňa ďaleko.

7 Zbytočne ma však uctievať, lebo ako náuku učia ľudské príkazy.

8 Opustili ste Božie prikázanie a pridržate sa ľudského podania.“

9 A dodal: „Šikovne rušíte Božie prikázanie, aby ste zachovávali svoju tradíciu.

10 Ved' už Mojžiš povedal: Cti svojho otca a svoju matku! a Kto zlorečí otcovi alebo matke, musí zomrieť. 11 No vy hovoríte: Ak niekto povie otcovi alebo matke: ‚Čokoľvek, čím by som ti mal pomôcť, je korban,‘ čiže obetný dar, 12 už mu viac nedovolíte urobiť nič pre otca alebo matku. 13 Takto tradíciou, ktorú odovzdávate ďalej, rušíte Božie slovo. A robíte veľa podobných vecí.“

5. Na základe slov, ktoré si práve študoval/a, zodpovedz nasledovné otázky:

a. Ako Boh definuje úctu k rodičom?

- b. Aké by mali byť správne motívy pre deti k tomu, aby prejavovali úctu a ctili si svojich rodičov?
- c. Aké zlé motívy vedú deti k tomu, že nepreukazujú skutočnú úctu ku svojim rodičom ale iba navonok a zdanlivo?
- d. Aké dôsledky prinášajú takéto zlé a nepravé motívy? Kedy a ako sa objavujú?

OSOBNÁ ANALÝZA A APLIKÁCIE:

1. Ako hodnotíš súčasnú úroveň tvojho šťastia? Popíš kvalitu tvojho života na základe preštudovaných biblických textov.
2. Vidiš nejakú spojitosť medzi kvalitou tvojho života a tým, ako si ctíš svojich rodičov?
3. Vnímaš nejaké rozdiely medzi tým, ako si ctíš svojho otca a tým, ako si ctíš svoju matku? O aké rozdiely tu ide a aké sú dôvody odlišného správania ku jednému či druhému rodičovi?
4. Ako tvoji rodičia vnímajú tvoje správanie sa ku nim? Čo si myslíš, čo ich vedie k takémuto vnímaniu?

5. Aké motívy stoja za tvojim správaním sa ku tvojim rodičom? Vidiš nejaký aspekt nevhodného správania a motivácie? Čo je v tomto smere u teba potrebné zmeniť a ako to plánuješ uskutočniť?

6. Pozvi svojich rodičov ku spoločnému jedlu a pri tom ako sa budete spolu baviť a rozprávať, opýtaj sa ich, aké správanie z tvojej strany vnímajú ako prejav tvojej úcty a uznania k nim a aké spomienky majú na tvoje detstvo. Potom sa s nimi podel' o tvoje spomienky na čas tvojho detstva alebo na čas, strávený s nimi.